

V Bruselu dne 23.9.2019
COM(2019) 615 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výsledky průběžného hodnocení programu ISA²

{SWD(2019) 1615 final}

Obsah

1.	Úvod	2
2.	Souvislosti.....	2
3.	Společná koncepce interoperability	3
4.	Metodika	4
5.	Hodnocené aspekty a otázky.....	4
6.	Zjištění	5
6.1.	Relevantnost.....	5
6.2.	Účelnost.....	6
6.3.	Účinnost.....	6
6.4.	Soudržnost.....	7
6.5.	Přidaná hodnota EU.....	7
6.6.	Prospěšnost	7
6.7.	Udržitelnost	7
7.	Doporučení.....	8
7.1.	Zvyšování informovanosti mimo vnitrostátní správní orgány.....	8
7.2.	Od řešení zaměřených na uživatele k řešením vycházejícím z potřeb uživatelů	8
7.3.	Vytváření podmínek pro větší udržitelnost	9
8.	Další kroky	10

1. Úvod

V souladu s rozhodnutím o programu ISA²¹ byl dne 1. ledna 2016 zahájen pětiletý program pro řešení interoperability a společné rámce pro evropské orgány veřejné správy, podniky a občany (dále jen „program ISA²“) navazující na program ISA².

Tato zpráva přináší zjištění a doporučení vyplývající z průběžného hodnocení programu ISA²³. Podle čl. 13 odst. 3 rozhodnutí o programu ISA² měla Komise toto hodnocení provést do 30. září 2019 a jeho výsledky ve stejné lhůtě sdělit Evropskému parlamentu a Radě.

Komise provedla hodnocení za pomoci týmu nezávislých odborníků z poradenské společnosti⁴. Na hodnocení dohlížela meziútvarová řídicí skupina⁵.

2. SOUVISLOSTI

Hlavním cílem programu ISA² je propagovat modernizaci veřejného sektoru v Evropě na základě IT technologií a usnadňovat řešení potřeb podniků a občanů díky zvýšené interoperabilitě evropských orgánů veřejné správy.

Konkrétně má program za cíl:

- usnadňovat účinnou a efektivní elektronickou přeshraniční nebo meziodvětvovou interakci mezi evropskými orgány veřejné správy, podniky a občany,
- přispívat k vytváření efektivnější, jednodušší a uživatelsky vstřícnější elektronické správy na celostátní, regionální a místní úrovni veřejné správy,
- prosazovat ucelený přístup k interoperabilitě v EU určování, vytvářením a provozováním řešení interoperability a usnadňováním jejich opětovného používání evropskými orgány veřejné správy. Tím program podpoří provádění různých politik a činností EU.

V zájmu dosažení těchto cílů⁶ vychází program z výsledků svého předchůdce, programu ISA⁷. Důraz je také kladen na to, aby program hladce zapadl do širšího politického rámce týkajícího se digitalizace veřejné správy v EU. V tomto ohledu je program ISA² hlavním nástrojem podpory provádění Evropského rámce interoperability (dále jen „EIF“) ⁸, který byl aktualizován a rozšířen v souladu se

¹ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2240 ze dne 25. listopadu 2015, kterým se zavádí program pro řešení interoperability a společné rámce pro evropské orgány veřejné správy, podniky a občany (program ISA²) jako prostředek modernizace veřejného sektoru, Úř. věst. L 318, 4.12.2015, s. 1.

² Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 922/2009/ES ze dne 16. září 2009 o řešeních interoperability pro evropské orgány veřejné správy (ISA), Úř. věst. L 260, 3.10.2009, s. 20.

³ Podrobné informace o procesu hodnocení a jeho výsledcích jsou spolu s příslušnými podklady k dispozici v pracovním dokumentu útvarů Komise: SWD(2019) 1615 final.

⁴ Hodnotící studie nezávislých odborníků je dostupná na adrese: <https://data.europa.eu/doi/10.2799/13397>

⁵ Členy skupiny byly GŘ pro komunikační sítě, obsah a technologie, GŘ pro informatiku, GŘ pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování, GŘ pro finanční stabilitu, finanční služby a unii kapitálových trhů, GŘ pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky, GŘ pro daně a celní unii, Úřad pro publikace, Generální sekretariát a Společné výzkumné středisko.

⁶ Čl. 1 odst. 1 nařízení o programu ISA² (viz poznámka pod čarou č. 1).

⁷ Čl. 1 odst. 3 nařízení o programu ISA² (viz poznámka pod čarou č. 1).

⁸ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Evropský rámec interoperability – Strategie provádění“, Brusel, 23.3.2017, COM(2017) 134 final.

sdělením „Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě“⁹. Dalšími politickými iniciativami, k nimž program ISA² přispívá, jsou akční plán EU pro „eGovernment“ na období 2016–2020¹⁰, Tallinské prohlášení o elektronické veřejné správě¹¹ a nařízení o jednotné digitální bráně¹².

Pokud jde o praktickou stránku, program ISA² probíhá od 1. ledna 2016 do 31. prosince 2020 a jeho celkový rozpočet činí 130,9 milionu EUR. Jeho prostřednictvím jsou financovány akce každoročně vymezené v rámci průběžného ročního pracovního programu. Řízení programu rovněž podporuje součinnost s jinými programy EU, mezi něž patří např. Nástroj pro propojení Evropy (CEF)¹³ nebo program na podporu strukturálních reforem (SRSP)¹⁴.

Hlavními subjekty účastnicími se programu jsou evropské orgány veřejné správy na všech úrovních: evropské, státní, regionální a místní. Program se však dotýká mnohem širšího okruhu zúčastněných subjektů, mimo jiné podniků a občanů EU. Programu ISA² se mohou účastnit členské státy EU, další země Evropského hospodářského prostoru a kandidátské země. Kromě 28 členských států EU se programu účastní tři další země: Island, Norsko (od roku 2016) a Černá hora (od roku 2018). Program rovněž vybízí ke spolupráci s dalšími zeměmi mimo EU a s mezinárodními organizacemi či orgány.

3. SPOLEČNÁ KONCEPCE INTEROPERABILITY

V souladu s čl. 1 odst. 2 rozhodnutí o programu ISA² tento program „zajišťuje společnou koncepci interoperability prostřednictvím Evropského rámce interoperability a jeho uplatňování orgány veřejné správy členských států. Komise prostřednictvím programu ISA² sleduje provádění tohoto rámce.“

V této souvislosti vytváří program ISA² integrovaný rámec pro sledování, hodnocení a podávání zpráv o pokroku dosaženém při provádění EIF¹⁵ ze strany členských států i Komise. Návrh a provádění tohoto rámce pro sledování spadají do oblasti působnosti Observatoře vnitrostátních rámců interoperability (NIFO), která je financována v rámci programu ISA².

Výsledky provádění EIF v celé EU budou předkládány jednou ročně prostřednictvím online srovnávacího přehledu, což přispěje k lepší informovanosti při tvorbě politik

⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů „Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě“, Brusel, 6.5.2015, COM(2015) 192 final.

¹⁰ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem Akční plán EU pro „eGovernment“ na období 2016–2020. Urychlování digitální transformace veřejné správy, COM/2016/0179 final.

¹¹ Tallinské prohlášení o elektronické veřejné správě z ministerského zasedání během estonského předsednictví Rady EU konaného dne 6. října 2017.

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1724 ze dne 2. října 2018, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování přístupu k informacím, postupům a k asistenčním službám a službám pro řešení problémů a kterým se mění nařízení (EU) č. 1024/2012, Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 1.

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy, mění nařízení (EU) č. 913/2010 a zrušují nařízení (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010, Úř. věst. L 384, 20.12.2013, s. 129.

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1671 ze dne 23. října 2018, kterým se mění nařízení (EU) 2017/825 za účelem zvýšení finančního krytí programu na podporu strukturálních reforem a přizpůsobení jeho obecného cíle, Úř. věst. L 284, 12.11.2018, s. 3.

¹⁵ Tento mechanismus sledování se rovněž vztahuje na provádění akčního plánu interoperability, který je představen v příloze I sdělení o EIF zmíněného v poznámce pod čarou č. 8.

a k názornějšímu a intuitivnějšímu informování širší veřejnosti¹⁶. Konkrétně je cílem srovnávacího přehledu zlepšit komunikaci a budování kapacit, aby členské státy byly lépe informovány o aktuálním stavu provádění EIF v daném státě a aby díky tomu mohly snáze dodržovat doporučení EIF.

Za účelem dosažení těchto cílů bude členským státům zpřístupněn soubor nástrojů, které jim poskytnou praktické pokyny k provádění EIF ve formě osvědčených postupů a řešení.

Rámec pro sledování provádění EIF má zajistit podklady pro hodnocení EIF v budoucnu, které mělo původně proběhnout na konci roku 2019¹⁷. Aby však členské státy měly dostatek času na přizpůsobení vnitrostátních politik v oblasti elektronické veřejné správy, digitálních služeb a interoperability požadavkům EIF, a vzhledem k tomu, že širší rozsah působnosti EIF vyžaduje dodatečnou vnitřní i vnější koordinaci za účelem dokončení obecně přijímaného a integrovaného rámce pro sledování, je nutné hodnocení EIF odložit na rok 2021. Tyto faktory vedly k tomu, že proces sběru dat byl zahájen teprve v roce 2019, a tudíž není k dispozici dostatek dat pro hodnocení provádění EIF v témže roce.

Kromě toho by díky provedení hodnocení EIF v roce 2021 současně se závěrečným hodnocením programu ISA² mohla v několika případech vzniknout součinnost, neboť program je hlavním nástrojem, který podporuje provádění EIF.

4. METODIKA

Průběžné hodnocení programu ISA² vycházelo z kvantitativních a kvalitativních údajů shromážděných prostřednictvím různých metod, mezi něž patří např. sekundární výzkum, veřejné konzultace, cílené internetové průzkumy, podrobné rozhovory a úvodní seminář. Tato konzultační činnost umožnila zapojení různých subjektů účastnících se programu ISA², od zástupců členských států a útvarů Komise až po občany a normalizační organizace.

Za účelem lepšího řízení sběru dat byl z 53 akcí (rozdělených do 9 balíčků) vybrán vzorek 20 akcí financovaných v rámci programu ISA² do roku 2018. Výběr vzorku se řídil čtyřmi předem stanovenými kritérii, aby byly vybrané akce pro program do značné míry reprezentativní. Kromě toho byly shromážděné údaje doplněny odborným hodnocením programu, které provedli čtyři techničtí odborníci na interoperabilitu.

5. HODNOCENÉ ASPEKTY A OTÁZKY

Hodnocení se zaměřilo na těchto sedm hlavních kritérií¹⁸:

- **Relevantnost** – do jaké míry jsou cíle programu ISA² stále vhodné k uspokojení měnících se potřeb a řešení problémů na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU?
- **Účelnost** – do jaké míry vedly výsledky programu ISA² k dosažení cílů programu? Jsou některé aspekty více nebo méně účelné než jiné, a pokud ano, jaké si z toho lze vzít ponaučení?

¹⁶ Srovnávací přehled bude od roku 2020 k dispozici v souboru materiálů „NIFO“ na platformě Joinup.

¹⁷ Viz oddíl 6 sdělení k EIF zmíněného v poznámce pod čarou č. 8.

¹⁸ Viz nástroj č. 47 ze sady nástrojů Evropské komise pro zlepšování právní úpravy.

- **Účinnost** – do jaké míry je program nákladově efektivní? Které aspekty programu jsou nejvíce účinné nebo neúčinné, zejména pokud jde o mobilizované zdroje? Jaké má program výsledky s ohledem na plánované činnosti a rozpočet?
- **Soudržnost** – do jaké míry akce ISA² zapadají do „uceleného“ přístupu v rámci programu (vnitřní soudržnost)? Nakolik je program ISA² v souladu s jinými zásahy na úrovni EU, které mají podobné cíle, a s celosvětovými iniciativami v téže oblasti (vnější soudržnost)?
- **Přidaná hodnota EU** – jakou přidanou hodnotu program ISA² přináší oproti tomu, co by od členských států bylo možné rozumně očekávat v případě, že by přijímaly opatření na vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni?
- **Prospěšnost** – jak uskutečněná a očekávaná opatření v rámci programu a jeho výsledky odpovídají potřebám, k jejichž řešení byl určen?
- **Udržitelnost** – do jaké míry je zajištěna finanční, technická a provozní udržitelnost vyvinutých řešení, která jsou prostřednictvím programu ISA² udržována a řízena?

6. ZJIŠTĚNÍ

Na základě údajů shromážděných od 129 dotázaných zúčastněných subjektů¹⁹, rozsáhlého sekundárního výzkumu a odborných hodnocení průběžné hodnocení potvrdilo, že program ISA² má dobré výsledky v oblasti všech kritérií hodnocení. Hodnocení je však omezeno na akce financované v období 2016–2018. Výsledky probíhajících akcí, jakož i dlouhodobé výsledky programu ISA² bude tedy možné zjistit až po skončení programu.

6.1. Relevantnost

Cíle programu ISA² jsou k uspokojení měnících se potřeb a řešení problémů v oblasti interoperability digitálních veřejných služeb stále vhodné, čímž se potvrdila relevance programu. Většina dotázaných zúčastněných subjektů se shodla, že problém elektronických překážek v oblasti správy a souvisejících potřeb, které byly v rámci programu původně identifikovány, je stále aktuální. Některé subjekty (46 ze 129) však v současnosti mají další potřeby (například více normativní přístup k navrhování interoperabilních veřejných služeb) a problémy (mimo jiné omezené zdroje), na které může program ISA² reagovat jen částečně.

Jednou z dodatečných potřeb, která si zaslouží zvláštní pozornost, je zajištění rozsáhlejší spolupráce a výměn s regionálními a místními správními orgány s cílem zlepšit informovanost o interoperabilitě a míru zavádění řešení programu ISA² na nižší než celostátní úrovni.

Zvýšení povědomí orgánů veřejné správy o interoperabilitě bylo prvním ze tří doporučení závěrečného hodnocení programu ISA²⁰. Program ISA² na tuto výzvu zareagoval zavedením komunikační strategie a plánu angažovanosti v roce 2017

¹⁹ Z důvodu důvěrnosti a ochrany údajů požádal hodnotící tým realizátory jednotlivých akcí, aby coby zprostředkovatelé v rámci konzultační činnosti kontaktovali uživatele svých řešení. Tento dvoustupňový přístup mohl omezit počet přijatých odpovědí.

²⁰ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě „Výsledky závěrečného hodnocení programu ISA“, Brusel, 1.9.2016, COM(2016) 550 final.

a uspořádáním 10 významných akcí mezi lety 2016 a 2018, přičemž každá z nich měla v průměru 211 účastníků. Zástupci programu ISA² se navíc aktivně zapojili do 60 akcí konaných v témže období. Průběžné hodnocení ukazuje, že se toto úsilí vyplatilo, jelikož většina dotázaných zúčastněných subjektů uvedla, že disponuje odbornými znalostmi v oblasti interoperability (91 ze 128) a v souvislosti s programem ISA² (81 ze 128). Navzdory tomuto obecnému povědomí svědčí výše zdůrazněná dodatečná potřeba o tom, že by v rámci programu měly být i nadále prováděny činnosti zaměřené na zvyšování informovanosti a zacílené na regionální a místní správní orgány a případně i na nepřímé příjemce, jako jsou občané a podniky.

6.2. Účelnost

Výsledky, jichž program ISA² zatím dosáhl, jsou v souladu s cíli programu. Stále ovšem zcela neodpovídají očekávaným výsledkům, jelikož většina akcí dosud probíhá a neustále se vyvíjejí nová řešení. Míru zavádění řešení rovněž ovlivňuje doba trvání programu. Akce převzaté z dřívějších období programu totiž vedly k řešením, která se nyní využívají ve větší míře než řešení vyplývající z akcí zavedených v rámci programu ISA².

V souvislosti s jedním konkrétním cílem programu ISA² hodnocení ukázalo, že je samotný program méně účinný: jednalo se o vytváření účinnější, jednodušší a uživatelsky vstřícnější elektronické správy na celostátní, regionální a místní úrovni. V tomto případě mohou mít členské státy skutečně velký vliv a doplnit iniciativy na úrovni EU týkající se interoperability a digitalizace.

Vnější faktory mohou zlepšit, ale i ohrozit to, jak program plní své cíle a přináší výsledky. Požadavek orgánů veřejné správy týkající se společných norem a rámců představuje vnější faktor podporující výsledky programu. Institucionální složitost by oproti tomu mohla bránit dosažení interoperability přesahující hranice států a jednotlivých odvětví.

A konečně hodnocení ukázalo, že akce ISA² jsou převážně v souladu s obecnými zásadami uvedenými v článku 4 rozhodnutí o programu ISA², a to díky postupu průběžného pracovního programu, který zajišťuje systematické zohlednění zásad při přípravě pracovního programu.

6.3. Účinnost

Provádění programu pokračuje podle plánu; veškeré akce jsou buď v mezích harmonogramu, nebo se blíží dosažení plánované úrovně realizace. Kvůli různorodosti ukazatelů výkonnosti je však složité vyvodit závěry o celkové nákladové efektivitě programu. V případě balíčků programu ISA², u nichž bylo možné agregovat ukazatele výkonnosti pro různé akce, byly odhadované náklady na konečného uživatele (např. podniky, občané) velmi nízké.

Postup výběru akcí financovaných v rámci programu ISA² je považován za poměrně účinný. Náklady spojené s přípravou návrhu jsou poměrně nízké a pohybují se od 0,07 % do 0,4 % potenciální výše finančních prostředků, které by na návrh mohly být přiděleny po jeho přijetí. Postup výběru by však mohl být dále zlepšen zjednodušením průběžného pracovního programu (např. vytvořením flexibilnější šablony) a zavedením tematických výzev k přijetí opatření, aby postup výběru vycházel z cílů.

6.4. Soudržnost

Podle dotázaných zúčastněných subjektů jsou akce v rámci programu ISA² charakterizovány významnou součinností a omezeným překrýváním. Tato silná vnitřní soudržnost je v souladu s druhým doporučením závěrečného hodnocení programu ISA, které požadovalo ucelený přístup k interoperabilitě v rámci programu ISA².

Pokud jde o vnější soudržnost, řídil se program ISA² třetím – a posledním – doporučením hodnocení programu ISA a byla navázána úzká spolupráce s dalšími politikami a iniciativami EU. Byla posílena součinnost s Nástrojem pro propojení Evropy, programem Horizont 2020 a programem na podporu strukturálních reforem. Program ISA² je rovněž propojen s iniciativami, jako jsou jednotná digitální brána, strategie pro jednotný digitální trh, akční plán pro „eGovernment“, Tallinské prohlášení o elektronické veřejné správě a průběžný plán pro normalizaci IKT²¹. Bylo však zjištěno překrývání některých konkrétních řešení v rámci programu ISA² a Nástroje pro propojení Evropy, což by bylo možné řešit lepším vymezením oblasti působnosti jednotlivých řešení.

6.5. Přidaná hodnota EU

Míra koordinace, již program ISA² zajišťuje, je nezbytná pro zlepšení celkové interoperability mezi evropskými orgány veřejné správy. Kromě toho 91 ze 109 respondentů zdůraznilo, že program ISA² může dosáhnout svých cílů s nižšími náklady než srovnatelné iniciativy na celostátní či nižší úrovni.

Je zřejmé, že program ISA² pomohl zlepšit přeshraniční interoperabilitu v EU: i) zvyšuje povědomí o interoperabilitě v členských státech, ii) pomáhá toto téma začlenit do vnitrostátních programů a iii) vytváří sítě a usnadňuje výměny. Program ISA² rovněž přispěl k prosazování společných politik EU: hraje klíčovou úlohu při provádění EIF a podporuje vytvoření jednotného digitálního trhu.

6.6. Prospěšnost

Uživatelé jsou s řešeními programu ISA² většinou spokojeni a pouze 7 ze 110 zúčastněných subjektů uvedlo, že je jejich spokojenost „omezená“. Vzhledem k tomu, že program stále probíhá, se předpokládá, že míra zavádění řešení ISA² poroste, čímž selepší způsob, jakým tato řešení uspokojují potřeby uživatelů, a na základě toho se zase zvýší jejich celková spokojenost.

6.7. Udržitelnost

Otázka udržitelnosti řešení programu ISA² se ze strany dotázaných zúčastněných subjektů setkala se smíšenou odezvou. Celkem 66 z 84 respondentů je sice přesvědčeno, že by výsledky programu přetrvaly i v případě, že by financování v budoucnu nebylo k dispozici, ale více než 55 z 85 respondentů se domnívá, že by řešení programu ISA² mohla kvůli potřebě operací a nákladům na údržbu, jež vyžadují, přestat v případě ukončení programu přinášet výsledky.

Zúčastněné subjekty se však shodly, že program ISA² hraje klíčovou úlohu při zlepšování situace v oblasti interoperability v EU a jeho neexistence by ohrozila úsilí evropských orgánů veřejné správy zaměřené na zlepšení interoperability a podporu modernizace veřejného sektoru v Evropě na základě IKT.

²¹ Viz: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/rolling-plan-ict-standardisation>

7. DOPORUČENÍ

Průběžné hodnocení líčí dosavadní výsledky programu ISA² v pozitivním světle. Zároveň však byly zjištěny oblasti, ve kterých by bylo možné dosáhnout zlepšení. Níže uvedená doporučení se týkají těchto aspektů programu a zahrnují krátkodobá i dlouhodobá opatření. Krátkodobá opatření jsou ta, která by mohla být přijata v rámci posledního průběžného pracovního programu ISA² v roce 2020 a v průběhu přechodného období předcházejícího vypracování nového víceletého finančního rámce (VFR)²². Dlouhodobá opatření by potřebovala více let, aby začala přinášet výsledky.

7.1. Zvyšování informovanosti mimo vnitrostátní správní orgány

Komise bude prostřednictvím programu ISA² nadále usilovat o zvýšení informovanosti evropského veřejného sektoru o interoperabilitě, která je klíčovým předpokladem digitalizace, a to zejména zajištěním užší spolupráce s regionálními a místními orgány veřejné správy při této činnosti.

Především by měly být navrženy cílené propagační činnosti, které by zdůrazňovaly přínosy (opětovného) využívání řešení programu ISA² v oblasti interoperability. Na podporu tohoto sdělení by v roce 2020 mohly být provedeny studie zaměřené na kvantifikaci dopadu některých řešení ISA² na účinnost a produktivitu orgánů veřejné správy.

V závěrečné fázi programu ISA² by měl být kladen ještě větší důraz na zajištění toho, aby mezi sebou orgány veřejné správy, akademická obec a zainteresovaní odborníci sdíleli osvědčené postupy. V rámci programu nedávno zahájená akce Interoperability Academy by rovněž měla vést k vytvoření vhodných vzdělávacích materiálů.

Za účelem zesílení dopadu výše navrhovaných opatření by realizátoři jednotlivých akcí programu ISA² měli více využívat potenciální vlivné osoby (jako jsou výzkumní pracovníci nebo aktivní státní úředníci) a vytvořit komunitu ambasadorů interoperability.

V dlouhodobém horizontu by v oblasti interoperability měly být vybudovány poradní kapacity. Ty by zúčastněným subjektům pomohly s výběrem vhodného řešení interoperability, které uspokojí jejich potřeby, a zároveň by poskytovaly podpůrné služby a technickou pomoc v zájmu účinného provedení těchto řešení.

7.2. Od řešení zaměřených na uživatele k řešením vycházejícím z potřeb uživatelů

V zájmu zvýšení prospěšnosti programu ISA² by v jeho rámci mohla být zlepšena kvalita stávajících řešení lepším zohledněním potřeb uživatelů. Tento přístup by mohl převážet při provádění posledního pracovního programu ISA², což by podpořilo zásadu EIF týkající se zaměření na uživatele, a to jak v Komisi, tak v členských státech.

V nadcházejících letech je však žádoucí odklon od zaměření na uživatele k přístupu vycházejícímu z aktivního zapojení uživatelů, kdy jsou uživatelé zapojeni do fáze navrhování řešení interoperability. Tento postup spoluvytváření by mohl podpořit inkubátor pro interoperabilitu, který by umožnil experimentování s novými řešeními vycházejícími z potřeb uživatelů a jejich realizaci v bezpečném prostředí. Inkubátor

²² Viz: https://ec.europa.eu/commission/future-europe/eu-budget-future_cs

by přispěl k zavádění vznikajících technologií a výměně inovačních postupů mezi veřejnými orgány v roli průkopníků.

Pokud jde o dvě první doporučení této zprávy, svědčí digitální strategie²³ Komise o tom, že Komise plní své sliby: jak interoperabilita, tak zaměření na uživatele patří mezi hlavní zásady této strategie a EIF je jedním z jejích referenčních bodů. Kromě toho hraje program ISA² poradní úlohu při pokračujícím provádění strategie, čímž Komisi pomáhá modernizovat její stávající informační systémy a vyvíjet nová digitální řešení při zohlednění interoperability, a to v různých oblastech politiky.

7.3. Vytváření podmínek pro větší udržitelnost

Pokud jde o přidanou hodnotu EU a udržitelnost programu ISA², vyplývá z průběžného hodnocení, že program hraje zásadní úlohu při sjednocování celkové situace v oblasti interoperability v evropském veřejném sektoru. Program ISA² rovněž pomáhá vyvíjet a zavádět přeshraniční a meziodvětvová digitální řešení pro veřejnou správu členských států. Umožňuje také rozvíjet společné politiky, které na těchto propojených a interoperabilních sítích a systémech do značné míry závisí.

Po skončení programu ISA² bude nezbytné, aby byla zachována a posílena schopnost evropských orgánů veřejné správy spolupracovat na dosahování vzájemně prospěšných cílů, mimo jiné prostřednictvím sdílení informací a znalostí, což je těžištěm celkové koncepce interoperability. K tomu je zapotřebí pevného politického odhodlání a náležitého financování. Pokud jde o politické odhodlání, ministři odpovídající za politiku v oblasti elektronické veřejné správy z celé Evropy potvrdili v Tallinském prohlášení o elektronické veřejné správě, že jsou odhodláni rozvíjet veřejné služby zaměřené na občany, které budou standardně digitální, a dosáhnout vize nastíněné v rámci EIF. Pokud jde o financování interoperability v budoucnu, předpokládá se využití programu Digitální Evropa²⁴, který Komise navrhla v jednom ze svých odvětvových návrhů v rámci legislativního balíčku k VFR na období 2021–2027.

Kromě toho by Komise měla využít součinnosti vzniklé mezi programem ISA² a jinými programy EU a podpořit tak EIF a interoperabilitu obecně a usnadnit rozsáhlé opětovné využívání řešení ISA². Tento přístup by také mohl vést k efektivnímu a zjednodušenému řízení programu, což by v budoucnu podpořilo provádění návrhu programu Digitální Evropa.

Souběžně s přípravami na zavedení nových programů VFR se doporučuje prozkoumat možnosti zvýšení udržitelnosti výsledků, jež přinesla stávající řešení programu ISA². Měla by být posouzena proveditelnost různých opatření zaměřených na udržitelnost a náklady s nimi spojené a Komise by do nich měla investovat. Komise by například měla zvážit převedení některých řešení programu ISA² na komunity uživatelů softwaru s otevřeným zdrojovým kódem nebo podněcování podniků k tomu, aby služby zakládaly na bezplatných řešeních programu ISA² v rámci veřejné licence Evropské unie (EURL)²⁵.

²³ Sdělení Komise „Digitální strategie Evropské komise – Digitálně transformovaná Komise zaměřená na uživatele a využívající data“, Brusel, 21.11.2018, C(2018) 7118 final.

²⁴ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Digitální Evropa na období 2021–2027, Brusel, 6.6.2018, COM(2018) 434 final.

²⁵ Viz: <https://eupl.eu/>

A konečně by Komise mohla považovat za užitečné důkladně posoudit odůvodnění a dopady případného závazného nástroje interoperability. Toto posouzení by mělo vycházet ze zjištění uvedených v závěrečném hodnocení programu ISA² a z důkazů získaných při hodnocení provádění EIF v roce 2021.

8. DALŠÍ KROKY

Během dalšího provádění programu ISA² bude Komise výše uvedeným zjištěním a doporučením věnovat maximální pozornost a provede jejich analýzu za účelem ověření a řešení zjištěných problémů, a to případně v úzké spolupráci s členskými státy. Zjištěními a doporučeními uvedenými v průběžném hodnocení programu ISA² se rovněž bude řídit přechod k novým programům VFR.